

25 mei 2022

Aan de Nederlandse Vereniging van Leraren Maatschappijleer,

Vanochtend lezen wij uw brief met vragen over het correctievoorschrift bij het centraal examen Maatschappijwetenschappen havo, tijdvak 1. Graag beantwoorden CvTE/Cito deze vragen in de cursieve tekstgedeelten.

Vraag 1

Verzoek om 'gedragsregulerende functie van cultuur', met een juiste toelichting, toe te voegen aan het correctievoorschrift.

Vraag 1 gaat over cultuur, respectievelijk cultuurverandering. Dit wordt in de vraag voorbereid door te vragen om in het antwoord een functie van socialisatie en cultuur te gebruiken. Beide begrippen moeten in het antwoord verbonden worden. Hoewel 'reguleren van gedrag' ook een functie is van socialisatie, gaat het in deze vraag juist om de samenhang met cultuur, dit is in dit geval het veranderen van een bestaande cultuur. De functie van socialisatie 'reguleren van gedrag' is daarom in dit geval geen correct antwoord op de vraag.

Vraag 6

Verzoek om leerlingen een punt toe te kennen voor goed gebruik van het kc representatie en goede uitleg.

Er komt geen verruiming van het correctievoorschrift. Al heeft de kandidaat begrepen wat representatie is, in het antwoord moet uit worden gelegd hoe passief kiesrecht tot verhoging van representatie leidt. Meer algemeen, de vraag moet worden beantwoord, de specificering achter de gedachtestreepjes kunnen niet afzonderlijk worden beoordeeld.

Vraag 18

Verzoek om het poldermodel als synoniem van het harmoniemodel in het cv op te nemen.

Er komt op vrijdag 27 mei een aanvulling op het correctievoorschrift waarin voor het gebruik van 'poldermodel' in plaats van 'harmoniemodel' een scorepunt moet worden toegekend.

Verzoek om een goede uitleg van het harmoniemodel zonder verwijzing naar de bron in het correctievoorschrift op te nemen.

Er komt geen aanvulling naar aanleiding van dit verzoek. De vraag is welk model bij het omgaan van conflicten te herkennen is en daarvoor moet de kandidaat een kenmerk en voorbeeld van dat kenmerk uit de tekst gebruiken. Als de kandidaat aangeeft het harmoniemodel te herkennen moet de kandidaat ook aangeven waaraan de kandidaat het model herkent. Zonder verwijzing naar de bron kan een kandidaat niet uitleggen dat het model te herkennen is. Lobbywerk in politiek Den Haag is het voorbeeld uit de tekst waarin het harmoniemodel te herkennen is. Het is in deze vraag niet aan de orde of lobbywerk mogelijk ook relevant is voor het conflictmodel.

Vraag 21

Verzoek om het aantal en de kwaliteit van de bindingen als element uit het kc sociale cohesie in het cv op te nemen.

Het cv wordt niet uitgebreid zoals voorgesteld. Als je binding en kwaliteit van binding toelaat in het antwoordmodel ontstaat een cirkelredenering: er zijn bindingen te herkennen omdat er een x-aantal bindingen te herkennen zijn; bindingen zijn door bindingen te herkennen.

Verzoek om ook andere kc's mits toegepast in het cv op te nemen.

De vraag is 'Leg uit dat in tekst 5 binding ... te herkennen is'. De uitleg dat binding te herkennen is moet met een kernconcept bij het hoofdconcept binding. Met de andere kernconcepten (politieke en sociale institutie en representatie en representativiteit) bij het hoofdconcept binding is met gebruik van informatie uit tekst 5, waarin het kernconcept te herkennen is, niet uit te leggen dat binding tussen de leden van FDF te herkennen is. Daarom kunnen we andere kc's niet opnemen in het cv.

Aan het slot wordt een algemene vraag gesteld. Vanwege beperkte beschikbare tijd laten we deze vraag voor nu onbeantwoord. We kunnen hierop terug komen in een evaluatie van de examens met de NVLM na de zomer. Wel willen wij verwijzen naar de toelichting op het centraal examen, zoals we die eerder publiceerden:

[Toelichting centraal examen maatschappijwetenschappen havo vwo 2022.pdf](#)